

Termínem **dospívání** dnes rozumíme vývoj jedince ve věku mezi 13. a 19. rokem života. Je zajímavé, že často používaný výraz „teenager“ vychází ze staroanglického slova *teona*, což znamená urážka, hněv a zármutek. A opravdu, čas dospívání může být jak pro rodiče, tak pro děti i časem bolesti.

Přestože teenageři ještě nemají svobodu dospělých, ztratili už privilegia dětí. Výsledkem je, že se oněch sedm let cítí, jako by se pro ně zastavil čas.

Takový patnáctiletý má pocit, že všechno, co se mu líbí, je zakázané. Nemůže řídit auto, oženit se, půjčit si peníze, samostatně o sobě rozhodovat ani volit. Ale musí chodit do školy, ať se mu to líbí nebo ne.

Všechno, co nemůže, narušuje jeho vztah k dospělým, což zpravidla trvá až do chvíle, než se finančně osamostatní.

Televize, noviny a další média nás ohromují statistikami, které hovoří o kriminalitě mladistvých, o těhotenství nezletilých dívek a drogové závislosti.

Nabízí se otázka:

Jsou dnešní dospívající horší, než jsme byli v jejich letech my?

Možná nejsou horší, ale rozhodně jsou jiní než jejich předchůdci před dvaceti nebo třiceti lety. Dnešní dospívající podnikají spoustu věcí, jaké jsme dělali i my. Ale dělají je mnohem dříve.

Mladí dnes dospívají rychleji.
Již velmi brzy navazují známosti,
brzy se seznamují s nejrůznějšími
záležitostmi života.

Mají více peněz, větší možnost
cestovat, více volného času
a méně dohledu. Také sexuálně
dozrávají v průměru o tři roky
dříve než předchozí generace.

Navíc jim toto období
komplikují problémy dospělých.
Rozvody, inflace, ekonomická krize
a politická korupce neutvářejí nijak
uspokojivý obraz společnosti.
Rodiče, kteří nejsou schopni vyřešit
vlastní problémy, se těžko vyrovnají
s problémy dospívajícího.

V tomto nesnadném období potřebuje teenager rodiče, kteří chápou, že se mění v dospělého člověka, a proto je nebudou jeho postoje a chování popouzet. Snažte se k němu chovat trpělivě a s pochopením.

Do doby dospívání vás dítě více či méně uznává a nemusíte je o tom ani příliš přesvědčovat. Teď se ovšem setkáváte s tím, že teenager si chce všechno ověřit. Dítě je s vaší péčí najednou nespokojené a snadno se rozčílí.

Dosud uplatňované výchovné metody najednou přestávají fungovat. Sebeúcta vašeho teenagera prudce upadá, jeho odpovědnost je ta tam.

Snili jste o tom, že si udržíte se svým dospívajícím dítětem úzký kontakt, ale i tento sen se rozplývá. Vaše dítě už nechce být doma, s rodinou. Jeho emocionální vzněty, výbuchy temperamentu nebo naopak stavy netečnosti vás matou.

Rádi byste věděli, kam se
poděly vaše rodičovské
schopnosti – kde jste ztratili
kontakt se svým dítětem.
Snažíte se porozumět sobě i jemu,
je to pro vás jako noční můra.
Snažíte se vzpomenout si, jaké to
bylo, když jste byli mladí.
Ale léta vaše vzpomínky zamlžila.

Děsivé historky vašich přátel,
kteří již prošli tímto náročným
obdobím, vás matou ještě víc.
S malou nadějí na úspěch se
hrdinně postavíte tváří v tvář
bouři jen proto, abyste zjistili,
že jedna obří vlna se sice
přehnala, ale druhá se již blíží.

Pokud vám to třeba jen
částečně připomíná váš domov,
můžete si vydechnout.
Je to normální. Nemusíte
mít pocit, že jste jako rodiče
zklamali, když jste se zrovna
pohádali se svým adolescentním
dítětem. To jste jen zažili raný
proces vzpoury.

I když svět jde kupředu, mládí
musí stále začínat od začátku.
JOHANN WOLFGANG VON GOETHE

VZPOURA: JEJÍ „PRO“ A „PROTI“
